

Citra Development SIA
Antonijas iela 3 – 5, Rīga
viesnicukomplekss@metukonkurss.lv

Latvijas Arhitektu savienībai
Torņa iela 11, Rīga
latarh@latarh.lv

Rīgas domes Pilsētas attīstības departamentam
Dzirnavu iela 140, Rīga
pad@riga.lv

Zināšanai:
Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldei
Mazā Pils iela 19, Rīga, LV-1050
pasts@mantojums.lv

Rīgā

Dokumenta datums skatāms laika zīmogā

Par metu konkursa “Viesnīcu kompleksa būvniecība Vecrīgā” rezultātiem un žūrijas komisijas darbību metu vērtēšanas laikā

Zvērinātu advokātu biroja TGS Baltic SIA klients "SARMA & NORDE Arhitekti" SIA, reģistrācijas Nr. 40103084449 (turpmāk – SARMA & NORDE Arhitekti), ir lūdzis biroja zvērinātus advokātus izvērtēt tiesisko situāciju, sniegt savus ieteikumus un veikt darbības, kas nepieciešamas klienta interešu pārstāvībai saistībā ar Citra Development SIA (turpmāk – Pasūtītājs) organizētā metu konkursa “Viesnīcu kompleksa būvniecība Vecrīgā” (turpmāk – Konkurss)¹ norisi un rezultātiem.

Pasūtītājs 2022. gada 31. maijā izsludināja metu Konkursu un atbilstoši Konkursa nolikumā norādītajam, Konkursa priekšmets bija viesnīcu ēku kompleksa apbūves iecere Rīgas vēsturiskajā centrā kvartālos starp Tirgoņu, Kaļķu, Mazo Monētu un Mazo Jaunavu ielu un starp Tirgoņu, Mazo Monētu un Mazo Jaunavu ielu. Viesnīcu ēku komplekss plānots septiņus stāvus augsts ar pagrabstāvu. Konkursa mērķis bija iegūt pilsētbūvnieciski, arhitektoniski pārdomātu ilgtspējīga četrzvaigžņu viesnīcu kompleksa jaunbūves metu, kas atbilst Konkursa nolikuma un projektēšanas programmas prasībām, nodrošinot racionālu līdzekļu izmantošanu un brīvu konkurenci starp Konkursa dalībniekiem. Savukārt Konkursa uzdevums bija noteikt labāko teritorijas telpiskās attīstības vīzijas un viesnīcas kompleksa jaunbūves ieceres priekšlikumu starp Konkurssā iesniegtajiem metiem un iegūt partneri tālākai objekta būvprojekta izstrādei.

Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma 14. pants un Rīgas domes 2006. gada 7. februāra saistošo noteikumu Nr. 38 “Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” (turpmāk – RVC AZ TIAN) 263.1. apakšpunkts un 318. punkts paredz, ka jaunu ēku būvniecība Rīgas vēsturiskā centra publiskajā ārtelpā pieļaujama pēc atklātos arhitektūras konkursos iegūtiem projektiem.

Ievērojot noteikto tiesisko ietvaru, Pasūtītājs izstrādāja un apstiprināja Konkursa nolikumu, tajā skaitā sagatavoja detalizētu projektēšanas programmu un noteica konkrētas prasības metam. Iesniegto metu izskatīšanai, vērtēšanai un godalgu piešķiršanai Pasūtītājs izveidoja žūrijas komisiju, kuras sastāvā bez Pasūtītāja pārstāvjiem tika nominēti arī Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta (turpmāk – RD PAD)

¹ <https://viesnicukomplekss.metukonkurss.lv/izsludinats-metu-konkurss-viesnicu-kompleksa-buvnieciba-vecriga/>

pārstāvji (Viesturs Brūzis, Kultūras mantojuma aizsardzības nodaļas vadītājs, un Aigars Kušķis, eksperts Rīgas vēsturiskā centra UNESCO Pasaules mantojuma pārvaldības plānošanas jautājumos), Latvijas Arhitektu savienības (turpmāk – LAS) pārstāvis (arhitekts Andis Silis), kā arī Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes (turpmāk – NKMP) pārstāve (Inguna Jekale, Arhitektūras un mākslas daļas eksperte pilsētplānošanā). Tāpat paredzēta tehniskās komisijas – Pasūtītāja ieceltu ekspertu – iesaiste, lai izskatītu Konkursa dalībnieku iesniegtos metus, tajā skaitā izvērtētu metu atbilstību Konkursa nolikuma prasībām pirms žūrijas komisijas darba uzsākšanas.

Līdz ar citiem Konkursa dalībniekiem, dalību Konkursā pieteica un savu piedāvājumu – metu ar devīzi “DIMD” – iesniedza arī SARMA & NORDE Arhitekti. Atbilstoši Konkursa žūrijas komisijas 2022. gada 14. decembrī saņemtajam atzinumam, SARMA & NORDE Arhitekti Konkursā piešķirta trešā vieta. Tomēr, iepazīstoties ar žūrijas vērtējumu, pārdomas raisa gan žūrijas komisijas noteiktais Konkursa dalībnieku vietu sadalījums, gan žūrijas komisijas darbība un pats vērtēšanas process. Proti, SARMA & NORDE Arhitekti ieskatā žūrijas komisijas rīcība nav bijusi atbilstoša Konkursa nolikumam, līdz ar to, mūsu klients ir nobažījies par tā un, iespējams, citu Konkursa dalībnieku tiesību aizskārumu, kā arī Rīgas vēsturiskā centra kvalitatīvas attīstības priekšnoteikumu ignorēšanu.

Atsaucoties klienta lūgumam, esam veikuši Konkursa dokumentācijas izpēti un Konkursa norises analīzi, un nonākuši pie tālāk izklāstītajiem secinājumiem.

Par Konkursa nolikumā izvirzītajām prasībām un metu izstrādes gaitu

Paralēli nepieciešamībai piedāvājumu izstrādē ievērot vispārīgos normatīvos aktus, Konkursa nolikuma 6.1. punktā uzsvērts, ka Konkursa dalībniekiem, izstrādājot metu, jāievēro vēl virkne prasību, tajā skaitā, bet ne tikai – Ministru kabineta 2004. gada 8. marta noteikumos Nr. 127 “Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības noteikumi”, kā arī jau minētajos RVC AZ TIAN un citos būvniecības jomu regulējošajos normatīvajos aktos noteiktais (skat. Konkursa nolikuma 6.1.1. un 6.1.9. apakšpunktu). Konkursa nolikumā metam izvirzīto prasību mērķis, jo īpaši Konkursa dalībniekiem noteiktais pienākums ievērot RVC AZ TIAN attiecībā uz teritorijas izmantošanu un apbūvi, ņemot vērā iecerētā objekta atrašanās vietu, ir nodrošināt Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanu, aizsardzību un kvalitatīvu attīstību. Konkursa nolikuma 1. pielikums savukārt definē projektēšanas programmu, kas paredz projektēt viesnīcu ar 300 dažāda izmēra viesu numuriem.

Tādējādi kopumā meta izstrāde raksturojuma kā izteikti sarežģīta, jo Vecrīgas teritorija ar tās telpiskajiem un vēsturiskās apbūves struktūras izaicinājumiem gan pēc būtības, gan RVC AZ TIAN izpratnē nosaka virkni ierobežojumu, kas Konkursa dalībniekiem acīmredzot liedza viegli rast risinājumu Konkursa nolikumā definētajai funkcionālajai programmai. Proti, Konkurss paredzēja apbūvēt divus Vecrīgas kvartālus ar vienotas funkcijas un vienas īpašumpiederības būvju kompleksu jeb, citiem vārdiem, kā izriet no Konkursa nolikumā izvirzītajām prasībām, projektēt vienu būvi ar diviem korpusiem ar pazemes savienojumu, kur būvniecības iecere tiek realizēta divos kvartālos, ko veido astoņas patstāvīgas zemes vienības. Šajā sakarā norādāms, ka RVC AZ TIAN 35.punkts imperatīvi noteic, ka nav pieļaujama valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu vēsturisko zemesgabalu, kā arī vēsturisko zemesgabalu pilsētbūvniecības pieminekļu teritorijās apvienošana un sadalīšana, izņemot minētā punkta apakšpunktos paredzētos gadījumus.

Izstrādājot metu, secināts, ka Pasūtītāja vēlmes un prasības ievērojami pārsniedz piemērojamo tiesību aktu ietvaros realizējamo telpisko programmu, kas vedināja domāt, ka Pasūtītājs izvērtējis iespēju apvienot zemes vienības vai radis kādu citu risinājumu, kas paredz kā citādi pielāgoties tiesību aktos definētajām prasībām. Tādējādi Konkursa nolikumā paredzētajā kārtībā Pasūtītājam tika uzdoti jautājumi par iespēju apvienot apbūvējamās zemes vienības, tādējādi būtiski palielinot iespēju viesnīcas telpu skaitu un apjomu realizēt pilnā apmērā. Piemēram, Konkursa dalībnieki uzdevuši Pasūtītājam jautājumus un saņēmuši šādas atbildes:

J: *Kas varētu atbildēt uz jautājumu par zemes gabalu apvienošanu, jo šobrīd likumdošana prasa ugunsmūri uz īpašuma robežas ?*

A: *Zemes gabalu apvienošana nav paredzēta, likumdošana par ugunsmūri pa īpašuma robežu neietekmē teritorijas apbūvi, bet var atstāt ietekmi uz telpu plānojumu.*

J: Vai ir zināms risinājums par pagalmiem gruntsgabalos? Vai ir plānots apvienot zemesgabalus un līdz ar to var veidot vienu iekšpagalmu? Vai ir pieļaujams veidot vienu iekšpagalmu un to pārsegt 1.stāva līmeni? Ja gruntsgabali netiek apvienoti, vai katrā no tiem jāparedz iekšpagalms?

A: Gruntsgabalu apvienošana nav paredzēta. Teritorijas iekšpagalmi jāprojektē ņemot vērā Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus, kuros noteikti iekšpagalmu minimālie gabarīti.²

Secināms – atbildot uz Konkursa dalībnieku jautājumiem, Pasūtītājs sniedzis nepārprotamas atbildes, ka apbūvei paredzēto zemes vienību apvienošana nav pieļaujama un Konkursa dalībniekiem precīzi jāievēro piemērojamo normatīvo aktu, tajā skaitā RVC AZ TIAN 35.punkta, prasības. Ņemot vērā Pasūtītāja sniegtās atbildes, SARMA & NORDE Arhitekti izstrādāja metu, tā risinājumos respektējot RVC AZ TIAN paredzētos ierobežojumus un izpildot viesnīcas telpiski funkcionālo programmu tādā apmērā, kādā to pieļauj Konkursa nolikums un piemērojamie tiesību akti.

Par metu vērtēšanas gaitu un Konkursa rezultātiem

Noslēdzoties Konkursam, SARMA & NORDE Arhitekti 2022. gada 14. decembrī saņēma Konkursa žūrijas komisijas atzinumu. Atbilstoši atzinumā norādītajam, Konkursā iesniegti 13 piedāvājumi (meti) viesnīcu kompleksa būvniecībai, no kuriem pirmā vieta piešķirta sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "LEGZDIŅŠ UN PARTNERI", reģistrācijas Nr. 40003225489, par metu ar devīzi "BELLATOWN", otrā vieta piešķirta SIA "RŪUME arhitekti", reģistrācijas Nr. 50203008481, par metu ar devīzi "DEVIŅAS MĀSAS", un trešā vieta – SARMA & NORDE Arhitekti par metu ar devīzi "DIMD".

Tomēr, iepazīstoties ar žūrijas komisijas vērtējumu, nākas atzīt, ka **metu vērtēšana notikusi pretrunā Konkursa nolikumam un ignorējot Pasūtītāja nostāju un RVC AZ TIAN noteiktos ierobežojumus attiecībā uz apbūvei paredzēto zemes vienību apvienošanu.**

Kā izriet no žūrijas komisijas atzinuma, *"iesniegto darbu izpildījuma kvalitāte un detalizācijas pakāpe ir dažāda, kā arī vērojama atšķirīga pieeja konkursa galveno nosacījumu interpretācijā, īpaši tas attiecināms uz vēsturisko zemesgabalu robežu ievērošanu, kas zināmā mērā atrodas pretrunā ar ēkas funkcijas nodrošināšanas nosacījumiem. Ņemot vērā, ka vietas gars, būvapjoms un jaunās ēkas funkcionāli parametri ir būtiskas pozīcijas šajā konkursā, tikai vienā no darbiem zemesgabalu dalījuma struktūra bija ievērota vis precīzāk, tomēr nevienā no darbiem konkursa programmā definētās viesnīcas funkcijas nav ievērotas pilnībā"*³. Tāpat žūrijas komisija metu vērtēšanas gaitā konstatējusi, ka *"ne visi iesniegtie konkursa darbi ievērojuši Rīgas pilsētas apbūves noteikumus un kultūras pieminekļu aizsardzības prasības"*⁴. Norādīts, ka žūrijas komisija apspriedusi *"pretendentu sniegumu vēsturisko robežu ievērošanas un viesnīcas funkcijas nodrošināšanas priekšlikumu un secināja, ka pēc būtības nevienš darbs vienlaikus nav izpildījis abu nolikuma punktu prasības, ņemot vērā NKMP nostāju [, ka] metu sagatavošan[a] bez gruntsgabalu apvienošanas nav veiksmīgi realizējama kontekstā ar ēku kompleksa vienoto funkciju"*⁵.

Tādējādi arī Pasūtītāja izveidotā žūrijas komisija atzinusi, ka projektējamās viesnīcas funkcionalitāte un telpu programma, kuru detalizēts apraksts ietverts projektēšanas programmā⁶, nav realizējama, ievērojot Pasūtītāja nostāju un RVC AZ TIAN ierobežojumus attiecībā uz apbūvei paredzēto zemes vienību apvienošanu. Neraugoties uz konstatētajiem apstākļiem, žūrijas komisija tomēr atzinusi par iespējamu ne tikai turpināt vērtēt Konkursa dalībnieku iesniegtos metus un piešķirt Konkursa nolikumā paredzētās godalgas (nevis lēmusi par Konkursa pārtraukšanu vai izbeigšanu), bet arī izteikusi priekšlikumu *pēc Konkursa rezultātu paziņošanas, uzvarējušās idejas autoriem un NKMP turpināt sarunas un meklēt risinājumu to zemes vienību apvienošanai, kas nespēj nodrošināt viesnīcas funkciju bez apvienošanas.*⁷

² skat. <https://viesnicukomplekss.metukonkurss.lv/jautajumi-un-atbildes/>

³ skat. Konkursa žūrijas komisijas atzinuma [1] punktu, 3.lpp.

⁴ skat. Konkursa žūrijas komisijas atzinuma [2] punktu, 4.lpp.

⁵ skat. Konkursa žūrijas komisijas atzinuma [3] punktu, 6.lpp.

⁶ Konkursa nolikuma 1.pielikums

⁷ skat. Konkursa žūrijas komisijas atzinuma [3] punktu, 6.lpp.

Šāda žūrijas komisijas pieeja nav pieļaujama, jo neatbilst Konkursa noteikumiem:

- pirmkārt, Konkursa nolikums, ņemot vērā tā tiesisko ietvaru, atzīstams par visiem konkursa dalībniekiem saistošiem *noteikumiem*, kas reglamentē Konkursa norisi, un tajā ietvertie noteikumi, tostarp kritēriji, kurus žūrijas komisija vērtē, ir saistoši līdz pat brīdim, kad tiek pasludināts Konkursa rezultāts.⁸ Aplūkotajā gadījumā Konkursa nolikums paredzēja Konkursa dalībnieku pienākumu metu izstrādē ievērot RVC AZ TIAN ierobežojumus attiecībā uz apbūvei paredzēto zemes vienību apvienošanu. Turklāt Pasūtītājs ir paudis skaidru nostāju attiecībā uz zemes vienību apvienošanu, norādot, ka tāda nav paredzēta, tādējādi šo noteikumu padarot par vērā ņemamu gan Konkursa dalībniekiem, izstrādājot priekšlikumus, gan žūrijas komisijai, tos izvērtējot. Tamdēļ žūrijas komisijas uzdevums bija vērtēt Konkursa dalībnieku iesniegtos metus, atbilstoši Pasūtītāja izvirzītajiem noteiktajiem, nevis atkāpties no tiem, kā galveno vērtēšanas kritēriju izvirzot meta funkcionālo risinājumu, bet zemes vienību vēsturisko robežu ievērošanu piedāvātajos risinājumos pārvēršot par nenozīmīgu. Šajā sakarā neizpratni rada *žūrijas komisijas locekļu diskusijas rezultātā pieņemtais lēmums vērtēt arī tos darbus, kas piedāvā atkāpties no prasības ievērot zemes gabalu robežas, priekšroku dodot tiem darbiem, kas vēsturiskās robežas un pagalmu principu ievēro iespējami tuvināti RVC AZ TIAN.*⁹ Kā izriet no atzinuma, šos darbus žūrijas komisija izvirzījusi vērtēšanai *otraajā kārtā*, lai gan atbilstoši Konkursa nolikuma 1.2.punktam Konkurss organizēts un metu vērtēšanai bija jānotiek vienā kārtā. Tādējādi žūrijas komisija patvaļīgi mainījusi Konkursa nolikumā ietvertos noteikumus, turklāt Konkursa dalībniekiem, kuru meti neatbilst Konkursa nolikumā izvirzītajām prasībām, piešķirot negodīgas priekšrocības attiecībā pret tiem Konkursa dalībniekiem, kuru meti izstrādāti, ievērojot šīs prasības;
- otrkārt, ja, pastāvot aprakstītajiem apstākļiem, žūrijas komisija tomēr atzinusi par iespējamu turpināt vērtēt Konkursa dalībnieku iesniegtos metus un piešķirt Konkursa nolikumā paredzētās godalgas, nav saprotams, kādēļ Konkursa dalībnieka priekšlikumam ar devīzi "BELLATOWN", kurā "*zemes gabalu robežas un pagalmu veidošanas principi daļēji ievēroti*"¹⁰ piešķirta pirmā vieta, Konkursa dalībnieka priekšlikumam ar devīzi "DEVĪNAS MĀSAS", kurā "*zemes gabalu robežas un pagalmu veidošanas principi nav ievēroti*"¹¹ piešķirta otrā vieta, bet SARMA & NORDE Arhitekti priekšlikumam ar devīzi "DIMD", kurā "*zemes gabalu robežas un pagalmu veidošanas principi ievēroti visprecīzāk*"¹² piešķirta trešā vieta.

Uzsveru, ka Konkursa nolikumā un RVC AZ TIAN izvirzītās prasības attiecībā uz zemes vienību apvienošanu vai sadalīšanu jeb zemes vienību robežām un pagalmu veidošanas principiem nevar tikt definētas kā nenozīmīgas vai turpmākā projekta izstrādes gaitā koriģējamas atkāpes, jo tie ir normatīvajā aktā paredzēti principiāli risinājumi, kuri, pirmkārt, ir vispārobligāti un nav maināmi sarunās ar NKMP, un, otrkārt, to izmaiņas vai ieviešana konkrētajā apbūves situācijā pilnībā maina telpiskos, estētiskos un funkcionālos risinājumus, kā arī viesnīcas telpu programmas apmēru.

Analizējot Konkursa žūrijas komisijas atzinumā ietvertos godalgoto metu aprakstus, secināms, ka Konkursa pirmās un otrās vietas ieguvēju priekšlikumi neatbilst Konkursa nolikumā un RVC AZ TIAN izvirzītajām prasībām. Šajā sakarā atbilstoši SARMA & NORDE Arhitekti vērtējumam izceļami aspekti, kas radījuši būtiskus izaicinājumus metu izstrādes gaitā, un kas acīmredzami nav ievēroti pirmajos divos godalgotajos priekšlikumos:

- 1) apbūves atbilstība zemes vienību robežām – Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" 132. un 133. punkts nosaka, ka jaunbūvējama būve nedrīkst sniegties ārpus zemesgabala robežām. Apbūvei paredzēto zemes vienību robežas atainotas plānā:

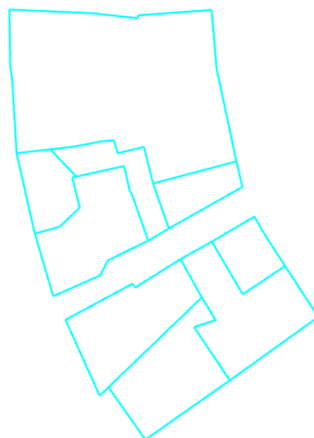
⁸ salīdzinājumam skat. Senāta 2012.gada 17.augusta lēmuma par pagaidu aizsardzību lietā Nr. SKA-850/2012 (A420456612) 7.punktu

⁹ skat. Konkursa žūrijas komisijas atzinuma 3. pielikumu, 10.lpp.

¹⁰ skat. Konkursa žūrijas komisijas atzinuma 3. pielikumu, 12.lpp.

¹¹ skat. Konkursa žūrijas komisijas atzinuma 3. pielikumu, 11.lpp.

¹² skat. Konkursa žūrijas komisijas atzinuma 3. pielikumu, 13.lpp.

Šāda zemes vienību konfigurācija paredz, ka, lai arī visa apbūve var funkcionēt kā viens veselums, katrā zemes vienībā jāatrodas būvei, kas spēj funkcionēt patstāvīgi. Pirmajos divos godalgotajos priekšlikumos šīs prasības nav ievērotas un atsevišķās zonās ir nolasāma zemes gabalu robežu konfigurācijas vienkāršošana, lai ēkas telpisko elementu izvietojumu padarītu izdevīgāku projektēšanas programmas realizēšanai;

- 2) ugunsdrošības principi – atsaucoties uz minēto par apbūves atbilstību zemes vienības robežām, katrai ēkai kā atsevišķai būvei jāatbilst ugunsdrošības prasībām (ugunsdrošības robežas, evakuācijas ceļi, to skaits un garums). Ņemot vērā, ka pirmajos divos godalgotajos priekšlikumos nav ievērotas zemes vienību robežas, tie pēc būtības nemaz nav vērtējami no ugunsdrošības aspekta. Savukārt, pat, ja pieņem par derīgu šo priekšlikumu autoru interpretāciju par vienkāršotām zemesgabalu robežām, saglabājot kopējo apbūves struktūru, no katras atsevišķas būves zemes vienību robežās nav nodrošināti evakuācijas ceļi. Evakuācijas ceļu ieviešana katrā atsevišķā būvē būtiski izmainītu apbūves kompleksa kopējo apjomu un funkcionālo risinājumu;
- 3) RVC AZ TIAN – viens no lielākajiem izaicinājumiem bija izveidot apbūvi, kas atbilstu RVC AZ TIAN pagalmu veidošanas nosacījumiem. Salīdzinot SARMA & NORDE Arhitekti piedāvājumu un žūrijas komisijas atzinumā ietvertu pirmo divu godalgoto priekšlikumu aprakstu, secināms, ka pirmās un otrās vietas ieguvēji šīs prasības nav ievērojuši.

Par žūrijas komisiju

Papildu uzmanība vēršama uz žūrijas komisijā iekļauto LAS un RD PAD pārstāvju rīcību neatbilstoši iekšējiem tiesību aktiem, akceptējot rezultātus, kas ir pretrunā ar Konkursa nolikumā un RVC AZ TIAN izvirzītajām prasībām. Kā norādīts iepriekš, metu izskatīšanai, vērtēšanai un godalgu piešķiršanai Pasūtītājs izveidoja žūrijas komisiju, kuras sastāvā citstarp iekļauti LAS un RD PAD pārstāvji.

LAS kā vienīgā profesionālā arhitektu organizācija Latvijā par vienu no saviem darbības virzieniem definē arhitektu profesionālās darbības atbalstīšanu, izstrādājot arhitektu prakses un konkursu standartus un nodrošinot LAS pārstāvniecību žūriju un ekspertu komisijās, kā arī veicinot pieredzes apmaiņu.¹³ Tāpat viens no LAS mērķiem ir sadarboties ar Latvijas valsts un pašvaldību iestādēm jautājumos, kas skar visu arhitektūras jomu praksi, izglītību, zinātni, arhitekta sociālo apstākļu nodrošinājumu un tiesību aizsardzību, kā arī būvpolitiku un citus ar arhitekta darbību saistītos jautājumus.¹⁴

¹³ <https://www.latarh.lv/las/vispareja-informacija/>

¹⁴ LAS statūtu 2.1.2.punkts (skat.

https://www.latarh.lv/f/LAS_STAT%C5%AATI_apstiprin%C4%81ti%20LAS%20laboti_padomes%20s%C4%93d%C4%93_14.09.2021.pdf)

Lai noteiktu principus, kādi izmantojami, organizējot labai praksei atbilstošus arhitektūras konkursus, ņemot vērā starptautisko pieredzi un Latvijas Republikas normatīvos aktus, LAS ir izstrādājusi un 2017. gada 11. aprīlī apstiprinājusi konkursu labas prakses vadlīnijas (turpmāk – Vadlīnijas).¹⁵

Atbilstoši Vadlīniju 55. punktam *žūrijas komisijas pienākums ir vērtēt iesniegtos projektus (metus) pēc kritērijiem, kas ir minēti konkursa nolikumā un pēc ekspertu vai tehniskās komisijas rakstiska slēdziena, kā arī lemt par projektu atbilstību konkursa prasībām, vērtēt akceptētos projektus, lemt par godalgu piešķiršanu un sniegt ieteikumus konkursa pasūtītājam.* Minētais iezīmē skaidru žūrijas komisijas rīcības modeli un tiesisko ietvaru, vērtējot Konkursā saņemtos priekšlikumus. Tas arī nozīmē, ka žūrijas komisija, jo īpaši LAS pārstāvja personā, ir ierobežota savā vērtējumā un vērtējums ir atkarīgs arī no Pasūtītāja Konkursa laikā izteiktajiem apsvērumiem. Proti, žūrijas komisijai Konkursa norises laikā nebija tiesību mainīt vai izvēlēties citus piedāvājuma novērtēšanas kritērijus, kā tikai tos, ko bija noteicis Pasūtītājs, un kas atbilst RVC AZ TIAN. Pasūtītāja nostāja attiecībā uz apbūvei paredzēto zemes vienību apvienošanu ir Pasūtītāja rīcības brīvība un tā vērsta uz to, lai Konkursa dalībnieku iesniegtie meti atbilstu arī Pasūtītāja iecerēm un finansiālām iespējām, un tas saņemtu Konkursa nolikumam atbilstošu piedāvājumu. Žūrijas komisijas locekļu rīcība, atkāpjoties no prasības ieverot RVC AZ TIAN 35. punkta noteikumus, novedusi pie Konkursa nolikumam neatbilstoša rezultāta, t.i., rezultāts nav leģitīms. Pastāvot šādiem apstākļiem, atzīstams, ka Konkursa žūrijas komisija, tajā skaitā LAS nominētais pārstāvis, ir rīkojusies neatbilstoši Vadlīnijām, metu ar devīzi “BELLATOWN” un metu ar devīzi “DEVINAS MĀSAS” izvirzot godalgošanai.

Atbilstoši Vadlīniju 41. punktam, *žūrija un katrs tās loceklis ir atbildīgs par pieņemtajiem lēmumiem.* Saskaņā ar Vadlīniju 51. punktu *žūrijas locekļi paliek saistīti ar konkursu, pat ja tas ir beidzies.*

Papildus minams, ka SARMA & NORDE Arhitekti kā viens no godalgoto vietu ieguvējiem paziņojumu par Konkursa rezultātiem saņēma vien 2022. gada 14. decembrī, neskatoties uz to, ka žūrijas komisijas atzinums ir apkopots 2022. gada 3. novembrī un no žūrijas komisijas locekļu puses tas ticis parakstīts 2022. gada 1. – 5. decembrī. Saskaņā ar Vadlīniju 88. punktu rezultāti bija paziņojami ne vēlāk kā piecu dienu laikā pēc žūrijas lēmuma pieņemšanas.

Savukārt vērtējot RD PAD pārstāvju darbību Konkursa dalībnieku iesniegto priekšlikumu vērtēšanā, uzmanība vēršama uz RD PAD publiski pieejamo skaidrojumu par arhitektūras konkursiem, kurā RD PAD norāda: *“Lai tiktu sasniegts konkursa mērķis – iegūt pilsēt būvnieciski un arhitektoniski labāko apbūves priekšlikumu, kas atbilst normatīvo aktu prasībām, darbu vērtēšanā nepieciešams pievērst lielāku uzmanību konkursa projektu atbilstībai RTIAN un RVC AZ TIAN prasībām. RTIAN un RVC AZ TIAN neievērošanas rezultātā projekta tālākas izstrādes laikā var būtiski mainīties iecere, līdz ar to mērķis realizēt labāko konkursa rezultātā iegūto apbūves risinājumu var netikt sasniegts”.*¹⁶

Kā norādīts, Konkursa žūrijas komisijas, tajā skaitā RD PAD nominēto pārstāvju rīcība, atkāpjoties no prasības ievērot RVC AZ TIAN 35. punkta noteikumus metu izstrādē, ir klajā pretrunā RD PAD publiski paustajai nostājai. Papildus RD PAD uzsvēris, ka **“atbilstoši kompetencei tās pārstāvja uzdevums ir izvērtēt risinājumu atbilstību normatīvajam regulējumam, atturoties no tādu rezultātu apstiprināšanas, kas ir pretrunā ar noteikto atbildību. Darbi, kuru risinājumā neatbilstību apbūves noteikumiem novēršanas gadījumā var būtiski mainīties risinājums, nav vērtējami un nav virzāmi tālākai projektēšanai”.**¹⁷

Pastāvot aprakstītajiem apstākļiem, aicinu:

- 1) LAS atsaukt žūrijas komisijas locekļa arhitekta Anda Sīļa individuālo vērtējumu Konkursā;
- 2) RD PAD atsaukt žūrijas komisijas locekļa, Kultūras mantojuma aizsardzības nodaļas vadītāja Viestura Brūža, un Rīgas vēsturiskā centra UNESCO Pasaules mantojuma pārvaldības plānošanas jautājumu eksperta Aigara Kušņa individuālos vērtējumus Konkursā;
- 3) Pasūtītāju organizēt atkārtotu Konkursā iesniegto piedāvājumu vērtēšanu.

Vēršu uzmanību, ka *konkursa rīkošana neatbilst labai praksei, ja konkursa noteikumi neatbilst normatīvajiem aktiem vai novērojami darba organizācijas pārkāpumi* (Vadlīniju 114.4. apakšpunkts), un/vai

¹⁵ Skat. <https://www.latarh.lv/f/konkursu%20labas%20prakses%20vadl%C4%ABnijas.pdf>

¹⁶ skat. <https://www.rdpad.lv/atklati-arhitekturas-konkursi/>

¹⁷ turpat

konkursa priekšmets pieprasa no dalībniekiem risinājumu, kas nav savietojams ar konkrēto teritoriju (Vadlīniju 114.7. apakšpunkts). Savukārt, ja konkurss neatbilst labas prakses vadlīnijām un tiek konstatēti būtiski pārkāpumi konkursu organizēšanā, Latvijas Arhitektu savienība saviem biedriem un sertificētiem arhitektiem izsūta paziņojumu, ievieto publikāciju savā mājaslapā, informē konkursa rīkotāju un nepieciešamības gadījumā arī medijus, kurā norāda un pamato konkursa neatbilstību labai praksei (Vadlīniju 115. punkts).

Ņemot vērā šajā vēstulē aprakstītos apstākļus, aicinu LAS izvērtēt Konkursa atbilstību Vadlīnijās nostiprinātajiem labas prakses principiem un, ja nepieciešams, rīkoties Vadlīniju 115. punktā paredzētajā kārtībā.

Pielikumā:

- orderis

Ar cieņu,
zvērētais advokāts

Sandis Petrovičs

DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONIKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU